

Principalele deficiențe constatate ca urmare a acțiunilor de control, precum și cele mai frecvente întrebări adresate de contribuabili în semestrul I 2021

Directia Generală de Asistență pentru Contribuabili

2021

Agencia Națională de Administrare Fiscală are următoarele obiective strategice:

- îmbunătățirea serviciilor oferite;
- soluții digitale integrate;
- prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- eficiență și transparență.

În vederea creșterii transparenței și a comunicării cu mediul de afaceri și cu cetățenii Agenția Națională de Administrare Fiscală a elaborat prezentul material care este structurat în două părți:

I. Principalele deficiențe constatate ca urmare a acțiunilor de control

II. Cele mai frecvente întrebări adresate de contribuabili

I. Principalele deficiențe constatate ca urmare a acțiunilor de control

Pentru realizarea obiectivului privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale s-au întreprins o serie de acțiuni de către direcțiile de specialitate din cadrul Agenției. Astfel, prezentăm mai jos principalele deficiențe constatate de aceste direcții ca urmare a acțiunilor de control.

1. Direcția generală antifraudă fiscală

1.1. Cazuri în care contribuabilii au evidențiat, în actele contabile sau în alte documente legale, cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale ori au evidențiat alte operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la plata obligațiilor fiscale, respectiv:

- înregistrarea de achiziții/livrări fictive succesive de bunuri și/sau servicii, în care sunt interpusse mai multe societăți pe diferite paliere, pe baza unor scheme financiare (de cele mai multe ori extrem de complexe) concepute și puse în aplicare cu scopul de a sustrage sume importante de la plata către bugetul general consolidat al statului și/sau a crea avantaje fiscale unor contribuabili, fără ca aceste prejudicii să mai poată fi recuperate în integralitatea lor și fără ca beneficiarii reali ai acestor sume/avantaje să poată fi identificați și să răspundă pentru faptele comise;

- înregistrarea de livrări intracomunitare fictive, scutite de TVA, cu scopul de a justifica ieșirea din gestiune a mărfurilor; în fapt, mărfurile au fost comercializate pe teritoriul național fără ca aceste operațiuni să fie înregistrate/declaratate și fără a se colecta TVA pentru aceste tranzacții;

- înregistrarea în mod direct, fără interpunerea altor societăți, a unor documente care figurau emise de entități cu un comportament fiscal inadecvat.

1.2. Cazuri în care contribuabilii nu au evidențiat, în tot sau în parte, în actele contabile ori în alte documente legale, operațiunile comerciale efectuate sau veniturile realizate, în scopul sustragerii de la plata obligațiilor fiscale, respectiv:

- persoane fizice care au realizat de-a lungul mai multor ani (perioade fiscale) activități comerciale, respectiv livrări prin intermediul unor site-uri și societăți care prestează servicii de curierat, fără a-și îndeplini obligațiile declarative;

- înregistrarea de livrări fictive (facturi emise) către societăți care nu recunosc achiziția ori emiterea de bonuri fiscale pentru livrări nereale, aceste operațiuni fictive fiind efectuate cu scopul de a disimula valoarea reală a bunurilor comercializate; în fapt bunurile au fost comercializate la o valoare mai mare decât cea înscrisă în documente (facturi, bonuri fiscale), către beneficiari a căror identitate a fost disimulată;

- comercializarea mărfurilor fără întocmirea de documente, în timpul controalelor fiind identificată lipsa din gestiune a unor mărfuri dar și sume de bani a căror existență nu poate fi justificată cu documente și/sau creditarea societății de către persoane (de regulă asociați) care nu au surse de venit corespondente;

- emiterea, de către societăți înregistrate în scopuri de TVA, de facturi în baza cărora alte societăți (aparent clienți) își deduc TVA, fără ca emitentul să își îndeplinească obligațiile declarative și/sau de plată.

1.3. Tipologia faptelor pentru care au fost aplicate sancțiuni contravenționale:

- nedotarea cu aparate de marcat electronice fiscale;

- neutilizarea aparatelor de marcat electronice fiscale potrivit reglementărilor legale, respectiv neemiterea de bonuri fiscale pentru toate bunurile livrate sau serviciile prestate;

- neîntocmirea de documente justificative pentru sumele introduse/extrase din unitățile de vânzare;

- nerespectarea reglementărilor cu privire la întocmirea și utilizarea documentelor justificative și contabile pentru operațiunile efectuate, înregistrarea în contabilitate a acestora în perioada la care se referă, păstrarea și arhivarea acestora, precum și reconstituirea documentelor pierdute, sustrase sau distruse;

- încasări/plăți fragmentate în numerar de la/către beneficiari pentru facturile a căror valoare este mai mare de 5.000 lei și, respectiv, de 10.000 lei;

- achiziționarea produselor accizabile de la persoane care desfășoară activități de distribuție și comercializare angro a băuturilor alcoolice și tutunului prelucrat fără a deține atestat de comercializare emis de autoritatea competentă;

- deținerea în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false;

- efectuarea de fapte de comerț cu autovehicule, obținându-se venituri din activități independente ce sunt supuse impozitului pe venit, fără a se autoriza, înregistra, declara și plăti obligațiile fiscale.

1.4. Deficiențe privind stabilirea corectă a situației fiscale a contribuabililor/plătitorilor:

- neînregistrarea/ascunderea veniturilor obținute din activitățile de comerț electronic (e-commerce) de către persoane fizice;

- achiziționarea, în mod constant/lunar de tichete cadou de către diverse societăți, în cea mai mare parte în scopul acordării către angajații firmelor (partenere/afiliate) de distribuție a mărfurilor, în funcție de vânzările realizate de către aceștia;

- existența unor diferențe semnificative între numerarul existent în casierie și soldul scriptic al contului 5311 "Casa în lei" și/sau 5314 "Casa în valută". În cele mai multe situații s-a constatat că sumele de bani au fost ridicate din casierie de persoane cu funcții de decizie în societate care au dispus în interes personal de aceste sume, fără a evidenția în contabilitate operațiunea și fără a aplica tratamentul fiscal adecvat;

- declararea de către contribuabili înregistrați în scopuri de TVA de achiziții de bunuri și servicii de la parteneri care în perioada fiscală respectivă erau declarați inactivi din punct de vedere fiscal. Controalele operative au confirmat faptul că achizițiile declarate au fost înregistrate în contabilitatea societăților, acestea exercitându-și în mod nelegal dreptul de deducere a TVA și a cheltuielilor, după caz;

- neîndeplinirea de către contribuabili care, potrivit datelor financiare din situațiile financiare întocmite pentru data de 31.12.2019, au depășit plafonul special de scutire de TVA, a obligațiilor legale privind înregistrarea în scopuri de TVA;

- nedeclararea veniturilor realizate de către persoane fizice care în perioada 2015 - 2020 au figurat cu încasări de la entități externe care administrează site-uri web de tipul motoarelor de căutare sau rețelelor de socializare.

2. Direcția generală coordonare control fiscal

➤ modalitatea de calcul eronată a rezultatului fiscal, respectiv rezultatul fiscal nu a fost calculat ca diferență între veniturile și cheltuielile înregistrate conform reglementărilor contabile aplicabile, din care se scad veniturile neimpozabile și deducerile fiscale și la care se adaugă cheltuielile nedeductibile, precum și neluarea în calcul a elementelor similare veniturilor și cheltuielilor, potrivit normelor metodologice, precum și a pierderilor fiscale raportate;

➤ neconformități cu privire la taxa pe valoarea adăugată, precum:

- neînregistrarea în scopuri de TVA după depășirea plafonului de scutire, respectiv 300.000 lei pentru întreprinderile mici;

- nerespectarea obligației persoanelor impozabile stabilite în România, care au fost declarate inactive conform Codului de procedură fiscală, și care desfășoară activități economice în perioada de inactivitate, privind plata impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale obligatorii prevăzute de Codul fiscal și totodată nerespectarea de către beneficiari a obligației de a nu își exercita dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor efectuate de la contribuabilii declarați inactivi;

- completarea eronată a decontului de TVA, prin declararea eronată a sumei taxei deductibile pentru care a luat naștere dreptul de deducere în perioada fiscală de raportare și, după caz, a sumei taxei pentru care s-a exercitat dreptul de deducere, în condițiile prevăzute de lege, respectiv declararea eronată a sumei taxei colectate a cărei exigibilitate a luat naștere în perioada fiscală de raportare;

- nerespectarea obligației contribuabililor de a ține evidențe corecte și complete ale tuturor operațiunilor efectuate în desfășurarea activității lor economice referitor la al doilea exemplar al facturilor sau altor documente emise de aceasta, la facturile sau alte documente primite, la documentele vamale sau, după caz, cele privind accizele legate de importul, exportul, livrarea intracomunitară și achiziția intracomunitară de bunuri realizate de respectiva persoană etc;

- nerespectarea condițiilor pentru exercitarea dreptului de deducere, respectiv deducerea taxei în cazul achizițiilor care nu erau destinate utilizării în folosul operațiunilor taxabile;

- nerespectarea limitării la 50% a dreptului de deducere a taxei aferente cumpărării, achiziției intracomunitare, importului, închirierii sau leasingului de vehicule rutiere motorizate și a taxei aferente cheltuielilor legate de vehiculele aflate în proprietatea sau în folosința persoanei impozabile, în cazul în care vehiculele nu sunt utilizate exclusiv în scopul activității economice;

- neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de deducere a taxei, respectiv: nedeținerea unei facturi emise în conformitate cu prevederile legale, nedeținerea de bonuri fiscale care îndeplinesc condițiile unei facturi simplificate, iar pentru taxa achitată pentru importul de bunuri, nedeținerea declarației vamale de import sau a actului constatator emis de organele vamale;

- neajustarea bazei de impozitare în mod corespunzător: în cazul desființării totale sau parțiale a contractului pentru livrarea de bunuri sau prestarea de servicii înainte de efectuarea acestora, dar pentru care au fost emise facturi în avans; în cazul în care rabaturile, remizele, risturnele și celelalte reduceri de preț sunt acordate după livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor; în cazul în care contravaloarea bunurilor livrate sau a serviciilor prestate nu se poate încasa ca urmare a intrării în faliment a beneficiarului sau ca urmare a punerii în aplicare a unui plan de reorganizare admis și confirmat printr-o sentință judecătorească, prin care creanța creditorului este modificată sau eliminată;

➤ evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a unor cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale ori evidențierea unor operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la plata obligațiilor fiscale;

➤ omiterea, în tot sau în parte, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate, în scopul sustragerii de la plata obligațiilor fiscale;

➤ efectuarea de acte sau fapte de comerț fără îndeplinirea condițiilor stabilite prin lege (lipsă autorizații) sau cu bunuri a căror proveniență nu este dovedită, în condițiile legii, respectiv cu bunuri pentru care nu există documente de proveniență;

➤ neîntocmirea și neutilizarea documentelor justificative și contabile pentru operațiunile efectuate;

➤ nerespectarea reglementărilor privind înregistrarea în contabilitate a documentelor justificative și contabile, privind păstrarea și arhivarea acestora și reconstituirea documentelor distruse.

3. Direcția generală control venituri persoane fizice

3.1 Deficiențe privind modul de completare a situațiilor financiare depuse de persoanele juridice:

- raportarea eronată sau neraportarea soldului creditor inițial și final al contului "Sume datorate acționarilor/asociaților";

- neconcordanțe între soldul final creditor al contului 455 "Sume datorate acționarilor/asociaților" la sfârșitul anului fiscal și soldul inițial creditor la începutul anului fiscal următor.

Pentru persoanele juridice cu acționariat compus din persoane fizice și persoane juridice s-au constatat următoarele:

- nedefalcarea soldului inițial și final al contului 455 "Sume datorate acționarilor/asociaților" în "sume datorate acționarilor/asociaților persoane fizice" și în "sume datorate acționarilor/asociaților persoane juridice" pentru acele persoane juridice care au în componența acționariatului atât persoane fizice cât și persoane juridice;

- defalcarea eronată a soldului inițial și final al contului 455 "Sume datorate acționarilor/asociaților", respectiv raportarea soldurilor la rubrica "sume datorate acționarilor/asociaților persoane juridice", deși persoana juridică nu are în componență în acționariat persoane juridice (și viceversa în cazul în care nu are în componență persoane fizice dar soldurile au fost raportate la rubrica "sume datorate acționarilor/asociaților persoane fizice").

3.2 Deficiențe privind modul de organizare și conducere a evidenței contabile la persoanele juridice deținute/administrate de către persoanele fizice verificate, cu privire la raporturile economice/juridice derulate între acestea:

- contul 455 "Sume datorate acționarilor/asociaților" nu este defalcat în conturi analitice în situațiile în care persoana juridică este creditată de mai mulți asociați;

- înregistrarea eronată în creditul/debitul contului 455, a unor sume reprezentând creditări acordate societăților în anii anteriori perioadei verificate, sume înregistrate inițial în alte conturi: 462 "Creditori diverși", 167 "Alte împrumuturi și datorii asimilate";

- înregistrarea eronată în creditul/debitul contului 455, pe baza unor note contabile, a unor operațiuni care nu reprezintă sume lăsate temporar la dispoziția entității de către acționari/asociați;

- înregistrarea eronată în creditul contului 455 a creditărilor efectuate de alte persoane fizice care nu au statutul de acționari în cadrul societății.

3.3 Deficiențe privind interpretarea prevederilor legale referitoare la sarcina probei în dovedirea situației fiscale personale

Pe parcursul verificării, persoanele verificate fac afirmații/declarații (în proporție covârșitoare acestea se referă la împrumuturi de sume de bani primite/acordate/restituite în numerar), pe care nu le susțin cu probe (deși au această obligație legală instituită de art. 73 alin. (1) din Codul de procedură fiscală) așa cum sunt definite ele de Codul de procedură fiscală.

II. Cele mai frecvente întrebări adresate de contribuabili

Direcția generală de asistență pentru contribuabili desfășoară permanent activități în vederea realizării obiectivelor Agenției în ceea ce privește creșterea conformării voluntare și îmbunătățirea relației cu contribuabilii, prin:

- organizarea unor sesiuni de îndrumare și asistență prin intermediul paginii Facebook a ANAF, pe teme prestabilite, în funcție de cele mai frecvente solicitări primite sau de noutățile legislative;

- transmiterea prin intermediul serviciului Spațiul Privat Virtual de adrese anumitor categorii de contribuabili, în vederea informării acestora cu privire la obligațiile fiscale ce le revin sau cu privire la facilitățile fiscale de care pot beneficia;

- publicarea pe pagina de internet a ANAF a unor materiale informative: comunicate de presă, ghiduri, broșuri, legislație fiscală ș.a. ;

- publicarea pe website-ul ANAF de mesaje de informare a contribuabililor cu privire la obligațiile fiscale ce le revin.

Prezentăm mai jos principalele arii de interes pentru care au solicitat asistență contribuabilii în semestrul I 2021, identificate în Formularul de contact, respectiv în apelurile primite prin intermediul Call-center-ului ANAF.

Principalele arii de interes pentru care au fost adresate solicitări prin Formularul de contact (e-mail)

Nr. crt.	Arii de interes	Nr. e-mail-uri
I.	Codul fiscal	5.283
1	Impozitul pe venit	2.260
2	Taxa pe valoarea adăugată	1.312
3	Contribuții sociale obligatorii	1.155
4	Impozitul pe profit	520
5	Accize și alte taxe speciale	36
II.	Codul de procedură fiscală	17.713
1	Declarații fiscale	6.496
2	Colectarea creanțelor fiscale	10.103
3	Înregistrarea fiscală și evidența contabilă și fiscală	1.114
III.	Spațiul Privat Virtual	2.439
IV.	Case de marcat	190
V.	Evitarea dublei impuneri	3.230
VI.	Altele	6.371

Principalele arii de interes pentru care au fost adresate întrebări prin Call-center-ul ANAF

Nr. crt.	Top 10 arii de interes Call-center	Nr. întrebări
1.	Campanie Declarația unică persoane fizice	13.548
2.	Declarația fiscală	8.341
3.	Spațiul privat virtual	6.322
4.	Venituri din activități independente	6.204
5.	Taxa pe valoarea adăugată	6.135
6.	Venituri din cedarea folosinței bunurilor	5.918
7.	Altele	4.642

8.	Contribuții sociale obligatorii	4.200
9.	Înregistrarea fiscală și evidența contabilă și fiscală	3.366
10.	Executarea silită	2.841

Ca urmare a analizării întrebărilor adresate prin intermediul canalelor de oferire a îndrumării și asistenței contribuabililor, respectiv telefon, e-mail și scris, prezentăm întrebările frecvente adresate de aceștia și răspunsurile oferite:

1. Cine completează declarația unică?

Declarația unică se completează și se depune de către persoanele fizice care realizează, individual sau într-o formă de asociere, venituri/pierderi din România sau/și din străinătate, care datorează impozit pe venit și contribuții sociale obligatorii, potrivit prevederilor Codului fiscal. Declarația se completează și se depune și de către persoanele fizice care nu realizează venituri și care optează pentru plata contribuției de asigurări sociale de sănătate.

2. Care sunt modalitățile de depunere a declarației unice?

Declarația unică se depune, împreună cu anexele completate, dacă este cazul, astfel:

a) prin mijloace electronice de transmitere la distanță, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, respectiv:

- prin intermediul serviciului „Spațiul privat virtual”, disponibil pe www.anaf.ro;
- pe site-ul www.e-guvernare.ro.

Formularul electronic poate fi descărcat gratuit de pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la adresa www.anaf.ro, secțiunea *Servicii online*, subsecțiunea *Declarații electronice - Descărcare declarații*.

b) în format hârtie, direct la registratura organului fiscal sau prin poștă, prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire.

Formularul declarației se pune gratuit la dispoziția contribuabilului. Declarația se completează în două exemplare, bifând căsuța corespunzătoare modului de determinare a venitului net, respectiv, în sistem real sau pe baza cotelor forfetare de cheltuieli. Originalul se depune la registratura organului fiscal competent sau la oficiul poștal, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, iar copia se păstrează de către contribuabil.

Contribuabilii care nu dețin un calculator personal sau nu dispun de o conexiune la Internet și doresc să depună electronic declarația fiscală, pot utiliza calculatoarele destinate auto-servirii din cadrul unităților fiscale.

3. Cum se realizează înregistrarea persoanelor fizice în Spațiul Privat Virtual?

Persoanele fizice se pot înregistra în SPV pe website-ul www.anaf.ro, în secțiunea „Spațiul Privat Virtual”, rubrica „Înregistrare Utilizatori persoane fizice și juridice” cu ajutorul unui nume de utilizator și a unei parole sau cu certificatul digital calificat.

În situația înregistrării pe baza credențialelor (nume utilizator și parolă) activarea contului se poate face astfel:

a) **„verificare număr document”** - caz în care trebuie înscris numărul scrisorii primită în anul 2018 de la Ministerul Finanțelor Publice, referitoare la înrolarea în acest serviciu, sau numărul unei somații emise începând cu 1 ianuarie 2015; aprobarea se face online;

b) **„verificare număr înregistrare decizie”** - caz în care trebuie înscris numărul unei decizii de impunere sau a unei decizii referitoare la obligații de plată accesorii emise începând cu anul 2013; aprobarea se face online;

c) **Identificare vizuală** - caz în care, după finalizarea cererii de înregistrare SPV, persoana fizică se programează online pentru identificare vizuală. La data și ora programării, persoana în cauză este contactată video de un reprezentant al ANAF, prin aplicația Zoom, în scopul verificării identității. Dacă totul este în ordine, la scurt timp se aprobă înregistrarea în SPV și se transmite persoanei fizice solicitante un email cu confirmarea aprobării;

d) **aprobare la ghișeu** - în cazul în care persoana fizică nu poate face înregistrarea potrivit literelor a), b) sau c), este necesar ca aceasta, după completarea formularului de înregistrare, să se prezinte la unitatea fiscală pentru aprobarea înregistrării.

4. Când se efectuează plata impozitului pe venit și contribuțiilor de asigurări sociale pentru venitul estimat din activități independente în anul 2021?

Plata impozitului pe venit și a contribuțiilor de asigurări sociale pentru venitul estimat din activități independente în anul 2021 se efectuează oricând până la data de 25 mai 2022, inclusiv.

5. Cum și când se declară veniturile din cedarea folosinței bunurilor (închiriere bunuri imobile)?

Veniturile din cedarea folosinței bunurilor se declară în termen de 30 de zile de la încheierea contractului între părți, la organul fiscal, prin depunerea Declarației unice.

6. Când se completează declarația de înregistrare/mențiuni/radiere?

Declarația de înregistrare se completează cu ocazia primei înregistrări fiscale, de regulă cu ocazia înființării. Declarația de mențiuni se completează ori de câte ori se modifică datele declarate anterior, iar declarația de radiere se completează cu ocazia radierii înregistrării fiscale.

7. Cum se stabilește impozitul anual datorat de către persoanele fizice?

Impozitul anual datorat se stabilește de contribuabili în Declarația unică pentru veniturile/câștigurile realizate în anul fiscal anterior, prin aplicarea cotei de 10% asupra fiecăruia dintre următoarele:

- a) venitul net anual impozabil determinat potrivit prevederilor legii;
- b) câștigul net anual impozabil determinat potrivit prevederilor legii.

8. Care este termenul de depunere a declarației de înregistrare fiscală?

Declarația de înregistrare fiscală se depune în termen de 30 de zile de la:

a) data înființării potrivit legii, în cazul persoanelor juridice, asocierilor și al altor entități fără personalitate juridică;

b) data stabilirii în România, în cazul persoanelor juridice străine care au locul exercitării conducerii efective în România;

c) data începerii activității pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere, cu excepția celor care se înregistrează, potrivit legii speciale, la registrul comerțului;

d) data obținerii primului venit sau dobândirii calității de angajator, după caz, în cazul persoanelor fizice, altele decât cele de la lit. c);

e) data obținerii primului venit, în cazul persoanelor fizice și juridice nerezidente care nu au un sediu permanent sau o reprezentanță în România.

9. Care este procedura de modificare a vectorului fiscal?

Modificările ulterioare ale datelor din declarația de înregistrare fiscală trebuie aduse la cunoștință organului fiscal central, în termen de 15 zile de la data producerii acestora, prin completarea și depunerea declarației de mențiuni. În cazul modificărilor intervenite în datele declarate inițial și înscrise în certificatul de înregistrare fiscală, contribuabilul/plătitorul depune, odată cu declarația de mențiuni, și certificatul de înregistrare fiscală, în vederea anulării acestuia și eliberării unui nou certificat. Declarația de mențiuni este însoțită de documente care atestă modificările intervenite.

10. Cum se pot plăti obligațiile fiscale?

Contribuabilii își pot îndeplini obligațiile de plată reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat astfel:

- prin virament bancar;
- în numerar, în conturile deschise la Trezoreria Statului pe raza căruia aceștia își au domiciliul fiscal;
- prin mandat poștal la subunitățile poștale ale C.N. Poșta Română S.A.;
- on-line, cu cardul, prin intermediul platformei Ghiseul.ro care este interconectată cu serviciul Spațiul Privat Virtual;
- cu card bancar, la casieriele Trezoreriei Statului pe raza cărora își au domiciliul fiscal.

Pentru informații suplimentare vă invităm să utilizați și website-ul ANAF www.anaf.ro unde în secțiunea *Asistență contribuabili/Servicii oferite contribuabililor* puteți consulta ghidurile și materialele informative elaborate de instituția noastră cu privire la aplicarea legislației fiscale și procedural fiscale.

Direcția Generală de Asistență
pentru Contribuabili